

Furu koo

Iyan Filanderi de ye nin sɛɛ sɛɛbaga ye
Ne Ouattara Vincent de y'a yeɓema julakan na

Nin ye kitabu kɔnɔna kumaw dɔw ye ka bɔ kitabu min be
wele ko danike kitabu

Texte copyright © Alliance Biblique au Mali Bamako

Kuma kunbabaw sɔɔɔɔɔɔ**gafe**

1. Ala ka lanyinitaw 3
2. Gbasow ka geleyaw 14
3. Tilenbaliya min be sɔɔɔɔɔɔ furu kɔɔɔ 19
4. Barokeɔɔɔɔɔɔɔɔ 24
5. Gbaso min be jɛɔɔɔɔɔɔɔɔ nɔɔɔ la, Ala be nafa
don o la 29
6. Musow ka yɛɛɛɛɛɛɛɛɛɛɛɛ koo 34
7. Cɛɛɛɛ ka kanuya 39
8. Furu faran 44

1

Ala ka lanjinitaw

An daa bena se kuma kun min na bi, o ye gbaso, ani jenyɔɔɔya min be sɔɔ gbaso kɔɔ. O kuma kun nin kɔɔ, an bena an ka miiri sin kitabu kuma ma, k'a file kitabu ye mun kalan le di o koo ta fan fe, ani an be se ka kalan jume le sɔɔ ka keɛ n'an ka bi tile ye.

Mun nafa le be nin kuma kun nin na, o min ye furu ye ?

1. Kuma kun nyefli

A folɔ taa ye min ye, furu be mɔɔ demɛ ka jenyɔɔɔya nyuma sɔɔ, a diima, min nyɔɔɔn te sɔɔ ni mɔɔ weɛ ye.

Furu koo jɔɔɔ be mɔɔ caama na. Cɛw wala musow min ma furu sɔɔ folɔ, a nige be olu la, ani u b'a fe u ka furu ka nyɛ.

Nka, kunangoya ye min ye, furu te diya beɛ la i n'a fo u tun b'a makɔɔna cogo min na. A be laban ka ke dusu kasi ye u fe. O jenyɔɔɔnya min tun bena ke sigi ko nyuma ni nisɔɔdiya ye u fe furu sababu la, o be yeɛma ka ke keɛw ni dusu kasi koo dama ye.

Mɔɔ caama ka gbasow kɔɔ, u be bondori kɛra ka se ka bo yɔɔ sɔɔ hami ni geɛyaw bolo.

O gɛlɛya mana kɛ kɔɔɔ gban ye l fɛ cogo o cogo, an daani b'a la ko kitabu bɛ ni fɔta ye, kitabu bɛ ladili di aw ma, ani ka jaabiliw di aw ka nyinigaliw bɛɛ ma.

2. Furu bɔ ɔɔɔ

An k'an hakili jigi a la ko Ala de ye furu sigi. A ye furu sigi ka se ka Cɛw ni Musow wasa u ka lanjiniw la, ani ka u ka nisɔndiya koo wagaya.

An bɛ se ka o kalan kitabu kɔɔɔ, o min ye daminɛ kitabu ye, o kɔɔ ko koow bɛɛ «daminɛ cogo.»

Daminɛ kitabu ka daminɛ ɔɔɔ la, maana fila bɛ sɔɔɔ ye min tugura nyɔɔɔɔ kɔ, ani u fila bɛɛ bɛ dinyɛ dan cogo de lakali. An b'a wele walisa aw ka se ka an ka sɛbɛ kalan o min bɛ kuma furu koo la.

«Matigi Ala ye cɛ dila dugukolo buguri la ka nyanamaya ninakili don a nunwow fɛ ni a yɛɛ dafinyɛ ye. O cɛ kɛra mɔɔɔ nyanama ye.»

(Daminɛ kitabu 2:7)

«Matigi Ala ye cɛ bila Eden nakɔtu la, ko a ka a sɛnɛ ka a kɔɔsi.» (Daminɛ kitabu 2:15)

«Matigi Ala ko: «Cɛ ka to a kelen na, o man nyi. Ne na a bɔnyɔɔɔnko dɛmɛbaa dila a ye.»»

(Daminɛ kitabu 2:18)

O cogo la, an b'a ye ko koow bee damine la, mɔɔɔ fɔɔ ni o ye Adama ye, a tun be a kelen na, muso sii tun te ye. Ala y'a to beganw bee kelen kelen temena a ne kɔɔɔ, «*u bee cema «a ma a bonyɔɔɔnko demebaa ye»* (Damine kitabu 2:20) O de y'a to Matigi ye sinɔɔɔba bila ce la, k'a galagala kelen bo ka muso dilan ni o ye.

Adama ye min fo, an ka o kalan sisan:

«Ce ko: «Sisan nin ye ne kolow la kelen de ye, ne farisogo do don! »» (Damine kitabu 2:23)

Adama ye mɔɔɔ sɔɔɔ sisan, a be se k'a ka nenemaya tilan nin min ye, a ye mɔɔɔ sɔɔɔ min kenena n'a ka makononi n'a ka lanjini ye. Min ye nin kitabu yɔɔɔ nin sebe, ale ye kuma kuncɛ k'a fo ko:

«O de y'a to ce na a fa ni a ba bila ka nɔɔɔ a muso la, u na ke farisogo kelen ye.»
(Damine kitabu 2:24)

3. Furu ka nafa

An ka kɔɔɔgi ka na kuma sen do kan min be se k'an kabakoya: An tun y'a ye ko Adama tun y'a ye ko ale be a kelen, k'a sɔɔɔ jenɔɔɔnya tun be ale ni Matigi ce kosebe. Matigi ma Adama ka lanjini dafa wa?

Nin koo be se k'an kabakoya kosebe. An be se k'a fo ko Matigi y'an dan walisa an ka taama a sago la, o dama te, nka

ko an ka jenyɔɔɔnya nyuma sɔɔ fana n'an mɔɔ ɔɔɔw ye, ka fara o bɛ kan, an ka furu cɛw wala an ka furu musow ka jenyɔɔɔnya ka kan ka giriya kosebɛ, bari an bɛ nisɔɔndiya sɔɔ ni olugu ye. Ayiwa, mɔɔw danna kun min na, ni u tɛ se ka o dafa, wasabaliya tɛ se n'a ma u sɔɔ.

An ye yɔɔ min kalan Damine kitabu la, o b'a yira ko Matigi bɛ Adamadenw ka fɛn nyinitaw di u ma. An b'an ka balo, ni jii sɔɔ ka bɔ dugukolo ni kongo yiriw la. Ani min ye nii koo fan fɛ ye, Matigi bɛ janto o la fana. Matigi ye Muso di Cɛ ma k'a kɛ a jɛɔɔɔn ye : teriya fan fɛ, layɔɔ wala dilan koo fan fɛ, ani u ka baaraw tilan u ni ɔɔɔ cɛ.

Bi tilen nin na, an b'a ye ko mɔɔ caama b'a ye ko u bɛ kelen na sigi la, katuguni teri tɛ u fɛ, wala a teriw y'a janfa. Ni o tigila mɔɔw ye jɛɔɔɔnya yaala ni Matigi ye nii fan fɛ, u bɔɔna teriya min na, u bɛ se k'o sɔɔ ni Matigi ye. A kanjin o tigi ka furu, o le ye a nyuma ye, Matigi de ye o labɛn a ka nɛma kɔɔ k'o di adamadenw ma.

4. Cɛɔɔnaw ka koo

Ni Matigi de ye cɛw ni musow bila ko u ka furu, an m'a kan ka cɛɔɔnaw wala muso gbanaw kɔɔniya. Dɔw yɛɛ de b'a latigɛ ko olugu tɛ furu, ka kenye ni miiriliw min b'o nyemine o koo la. Dɔw b'a fɛ ka bɔ cɛɔɔnaya ni musogbanaya la, nka u tɛ sera ka bɔ o la. Olugu mɔɔw nunu, kelenasigi bɛ u tɔɔ kosebɛ, o kama, dɔw bɛ fɛn wɛɛ kɛ ka se ka ninsɔɔndiya furu nɔɔ ra. Nka, ni mɔɔw bɛ bolo sin u ma ani ka yeɛ bɔ u ma,

i n'a fɔ olugu bɛ dana, o kelen tɛ u dɛmɛ. An ka kan ka sɔn cɛgbanaw ni musogbanaw ma ani ka u dɛmɛ.

5. Furu ka gundo

An ka kɔsɛgi kitabu la:

«O de y'a to cɛ na a fa ni a ba bila ka nɔɔ a muso la, u na kɛ farisogo kelen ye.»
(Damine kitabu 2:24)

A fɔlɔ taa ye min ye, an b'a ye ko Kitabu bɛ kumana cɛɛ ni muso ka jɛnɔɔɔya koo la. An b'a famu o yɔɔ la ka ban ko cɛɛw gbasan ka nyɔɔɔn furu, o ma bɔ Matigi la, wala cɛ ka muso fila ta, o ma bɔ Matigi la.

Tinyɛ lo, an b'a ye yɔɔ caama na dinyɛ la, ko muso caama furu bɛ ye, an b'a fɛ ka kuma ka taa Matigi yɛrɛ ka lanjini taa la. O kɔɔ ko cɛ ni muso ka jɛnɔɔɔya, ka kɛnyɛ ni kitabu ye min fɔ ko u fila ka jɛn ka kɛ kelen ye furu barika la.

O kɔɔ b'a yira ko cɛ n'a muso ka kan k'u ka jɛnɔɔɔya faran n'u ka bangebaw ye, ani ka gbaso kura sigi. Ani o kɔɔ ko o mɔɔɔ fila ka kan ka don furu la ani o furu bɛ to furutututu u sii tile bɛɛ la.

Badaa jɛnɔɔɔnya lo, o kɔɔ ko cɛ ni muso ka kan ka to kantigiya la u ni nyɔɔɔn cɛ u ka sii tile bɛɛ la.

A laban, ni u ko ka ke farisogo kelen ye, o korɔ ko dilan koo be aw ke kelen ye. Dilan koo ma kan ka sorɔ cɛɛ ni muso fe ni u ma furu, u ka kan ka furu le ke folɔ ka sorɔ ka ɲɔɲɔn lon.

Nafa b'a la an ka tintin nin yɔɔ laban na. Kamasorɔ an be SIDA tile la, o min be fagari caama kera jamanaw la. Matigi b'a fe cɛɛ ni muso k'u yerew mine kakalaya koo fan fe, foo ka taga se u ka furu ma. Dow fe, o ke ka gelen kosebe. Mɔɔ ka se k'a yere tanga o bana nunu bee ma, foɔ u fila bee ka to kantigiya la.

6. Cɛ ni muso ka keta ye min ye

Damine la, an ye yɔɔ dow kalan ka bo kitabu kɔɔ, min b'a fo an ye ko furu ye Ala ka nilifen ye min be cɛɛ ni muso demɛ ka to nisɔndiya kɔɔ. An y'a men fana ka bo kitabu kɔɔ ko furu ye cɛɛ ni muso ka jɛɲɔɲɔya de ye, min be to badaa, ani dilan koo ka kan ka sorɔ furu keni kofe. Kumaw min bee fora furu koo la damine kitabu kɔɔ, an ma se k'a bee yaala.

An bena kɔsegi damine kitabu sura fila haya tan ni segi ma :
Matigi y'a fo Adama ma ko :

«Ne bena a boɲɔɲɔn koo demɛbaa dilan a ye.»

Nin haya b'a fe ka mun fo?

A folɔ taa ye min ye, an ka kan k'a famuya ko Adama mako tun be demɛbaa la, a kelen tun te se ka fen bee ke. I ka ke cɛɛ ye, wala muso ye, i te se ka fen bee ke i kelen. Mɔɔ te se ka

fɛn bɛɛ kɛ a kelen, mɔɔɔ tɛ yen, min bɛ se k'a fɔ ko ale mako tɛ demɛbaa la, k'a mako tɛ se mɔɔɔ wɛrɛ ma. An y'a kɔɔsi k'a ye ko Ala de ye furu dilan walisa cɛɛ bɛ min yini a muso fɛ, muso ka se k'o di a ma, ani muso bɛ min yini a cɛɛ fɛ, cɛɛ ka se k'o di a ma.

O cogo la, u fila bɛɛ ka kan ka nyɔɔɔn demɛ.

Nka haya min an y'a kalan, Ala y'a fɔ o yɔɔ la, ko Ale ye muso dilan ka se ka cɛ demɛ, a m'a fɔ ko ale ye cɛ dila ka muso demɛ dɛ! aw ka miiri ko di?

A ma fɔ, nka a bɛ yen. Kitabu kumana ka jɛya o fan fɛ, Efɛzikaw ka kitabu la, sura duuru, haya mugan ni duuru, ani haya mugan ni seegi b'a fɔ an ye ko :

«Cɛw, aw ye aw ka musow kanu i ko Kirisita ye egilizi kanu cogo min na... Cɛw bɛɛ kelen kelen ka kan k'o musow kanu i ko a bɛ a farisogo kanu cogo min na.»

7. Kanuya min ka di Ala ye

Kanuya min ko fɔɔra yan yɔɔ la, o tɛ furu kɔɔɔ koo kanuya ye, nka o ye kanuya ye min mɔɔɔ wɛrɛ bi sɔn k'a yɛrɛ di a mɔɔɔ nyɔɔɔn ma k'a demɛ walisa a ka yiriwali sɔɔɔ.

A gbɛni lo ko mɔɔɔ caama ma famuyali sɔɔɔ nin kalan na, o min ye ko muso k'a cɛɛ demɛ, nka cɛw ye damatɛmɛ koo kɛ.

Kunagoya ye min ye fana, o ye ko cɛɛ caama bɛ u muso mine l n'a fɔ baradenw lo, walima jɔnw. O cɛɛw b'a fɛ muso b'a bɛɛ kɛ. Ani u k'o kɛ gbansan fana.

K'asɔɔ, an ka kan ka lon ko kanuya min ye k'a mɔɔɔ ɲɔɔɔ demɛ, k'a tonɔɔɔ mako ɲɛ, ka janto a tonɔɔɔ na, o ye kanuya ye min ka kan ka sɔɔ u fila bɛɛ la.

Kitabu kumana kanuya min koo la, juguya tɛ sɔɔ a la, a tɛ cogo ɲini ka kɛ a cɛɛ kun na, walima a muso kun na.

Kitabu kumana kanuya min koo la, o ye kanuya ye min b'a yɛɛ di ka koɲuma kɛ dɔ wɛɛ ye.

Cɛɛ ka kan k'a muso demɛ cogo jumen, ani muso fana ka kan k'a cɛɛ demɛ cogo jumen?

Ŋinigali file nin ye, min jaabili ka gɛɛn. A fɔɔ an b'a dɔn ko jamanaw bɛɛ kelen kelen ka landan koow, ani u ka derinan koow bɛ dana dana. O Kow nunu bɛɛ le b'a to an bɛ cɛɛw ni musow ka ketaw lon ka bɔ ɲɔɔɔna furusow kɔɔ. Nka o bɛɛ la, an ka kan k'an yɛɛ ɲininga ni o delina koo nunu min u y'a sɔɔ ka bɔ diɲɛ la, ni o beni lo ni kitabu ka laɲini ye furusow kɔɔ. O ye siranɔ ye, k'amasɔɔ o kɛcogo min bɔɔra landa kow la, o beni tɛ ni kitabu ka cogo ye.

O la sa, a beni bɛ danaba cɛɛ ani danaba muso ka sigi ka miiri cogo min na u fila bɛna Kitabu kuma mara u ka furu kɔɔ, ani u ka baara kɛcogo la.

A ηuma ye min ye, o ye ko furu cεε ka cogo ηuma sɔɔ n'a furu muso ye, ani furu muso ka cogo ηuma sɔɔ n'a cεε ye. U fila bεε ka kan k'u yεε labila ka di ηɔngɔn ma, ka ηɔngɔn dεmε. Ni o kεcogo ηuma sɔɔla furuso o furuso min kɔɔ, a bε nɔɔya bεε kelen kelen fε k'u ka keta lɔn. A dan ye cεε k'a yεε ηininga ko: Ne muso mako bε ne la mun koo la? A mako bε ne ka demeli la wa ? Ne ka furu cεε mako bε ne la mun koo la ? A mako bε ne ka demeli la wa ?

8. Denmensew

A fɔlɔ, an bεna kuma yɔɔ dɔ koo la min bε sɔɔ damine kitabu la sura 1: haya 28. Matigi kumana furu gbaso fɔlɔ mɔɔw fε ka se ka duba ta u ye, A ko:

«A ye bangi, ka caya, ani ka dugukolo fa.»

Ni haya nin ka nafa ye jume ye ?

A bε an hakili jigi ko Ala de ye cεew ni musow dan, walisa u ka buguya, o kɔɔ ko u ka denw sɔɔ. O de y'a to Ala ye furu sigi, walisa cε ni muso ka se ka denw ladon ka u kolo furu sababu fε. Den o den, a mako bε a faa ni a baa la, a b'a fε ka lamɔ gbaso kɔɔ hεε bε sɔɔ yɔɔ min na. Ni u ko gbaso, Ala yεε de ye gbaso sigi walisa hεε ka sɔɔ cεε ni muso cε, o dɔɔn tε, nka denw ka ladon ka ηε.

Nka bi diηε nin na, jama caaya kojugu, fɔ dɔw yεε bε dεse balo la, ayiwa n'a bε ten, yala kun b'ara ka den caama wolo tugu wa?

Tiɲɛ lo, an b'a dɔn ko fɔlɔ mɔɔw fɛ, bangi tun ka kan ka caaya, ani fɛn tun tɛ dɛsɛ u la. Bi nin na, wagati cogo yɛlɛmana, ani mɔɔɔ caama bi sɛgɛ ka se ka ɲɛnɛmaya cogo ɲuma di u denw ma.

Nka o bɛɛ ra, Adamadenw ka kan ka taa ɲɛ buguyali la, walisa dɔ ka to ka fara an kan. Ka fara o kan, an bɛ se k'a fɔ ko an ka kan ka cogoya ka dɔ bɔ den daaw la. Kamasɔɔ a ka ɲɔɔ ka janto den damaniw la, ani ka u ka siniɲɛnsigi labɛn.

N'an y'a latigɛ ko an b'a fɛ ka nin dɛndaa le sɔɔ bangi la, fɔ aw bɛ wolokobɔɲɔɔna koo bila sen kan.

Danabaw dɔw b'a miiri ko ka sɔn wolokobɔɲɔɔna koo fɛrɛw ma, ko o tɛ bɛn ni Ala ka kuma min y'a fɔ ko an ka bangi ka dugukolo fa. Ko o kama, an ka kan ka gbɛrɛ an musow wala an cɛɛw kɔɔ, hali n'an ma wolokobɔɲɔɔna fɛrɛw ta. Ani ko n'an gɛrela an muso wala an cɛɛ la n'a kɛra kɔɔ ye, an b'a fɔ ko mɔɔɔ tɛ ban den na ni Ala y'a di.

Tiɲɛ la, an bɛ boɲa da o danabaw nunu kan, nka an ma jɛn ni u ye o miirili nin na. Ala b'an wele ko an k'an niyɔɔ ta ani ka kɛ hakilitigiw ye. Ani bi, an ka kɛ ni hakili ye ka dɔ bɔ denwolo caama la, ani an bɛ taa ɲɛ ka wasali sɔɔ dilan kan n'an ka furu musow wala n'an ka furucɛw ye.

O la, ni cogo bɛ aw fɛ ka taari kɛ wolokobɔɲɔɔna fɛrɛw la, an b'aw jaa gɛlɛya o la.

Bi ni cogo b'an fe ka do bo an ka denwolo la, an k'o ke walisa an ka se k'u balo.

K'asoro, jamana dow la, gbasow dow be ye, olugu mako be den caama na, o kun te do were ye, ko ni o denw nana koro, u ka se ka o bangebaw deme. O de ya to an b'e segi a kan k'a fo gbasotigiw be ye ko u ka latigeri jonjon ta den wolo koo ta fan fe ka kene ni see min b'o ye, ni o te gelya bi se ka donyoro soro.

Min ye demeli ye ka lase an ka musow wala an ka ceew, wala ka nesin denmesenw ma, o be miiri di an ma. Kamasoro an b'a don ko furu koro, min ye a fan njuma ye, o dafa ka gelen.

O de ya to an bena taa ne ka do fo gelyaw min be se ka furuso ngamu ka kelew ni nenasisi don furu koro.

2

Gbasow ka geleyaw

Damine kitabu sura folo ani a filanan, an be furu njuma ye ka bo Adama ni Awa ka maana kono. Nka bi, a kunangoya ye min ye, o ye ko an te o nisondiya njogon ye gbasow kono tugu. Gbasow caama be kele le la, ka kuntigiya yira njogon na, ani njogon kanbilali. Mun na a be se tuma do ko an te ben n'an furu muso ye, wala an furu cee ye ? Ani o benbaliya daminena tuma jume a sine folo la?

1. Gbaso ka geleya folo

Gbeleya ka dabo yoro be soro damine kitabu sura saba la. Ni aw hakili b'a la, Matigi y'a fo Adama n'a muso ye ko yiriw min bee tun be soro Eden nako foro nin kono, k'o ka o bee dumu, foo yiri kelen doron; o tun ye kojuman ani kojugu doniya yiri de ye. O la, nijugu, min be wele ko sutana, ye a yere yelema ka ke saa ye, walisa ka Awa korobo ko n'a sora ka jiriden nin dumu, a na be yele i ko Ala. Ten cogo la a sera ka Awa n'a ka cee nige, u ye o yiriden nin dumu. U fila bee sina ka nige saa ka fota fe ka Ala kanbila ka yiriden dumu, Ala tun ye u bali o min na.

Tuma min na, Matigi nana ka Adama n'a muso Awa njinga u ka kanbilali koo la, sani u ka son jalakili ma, u daminena ka to ka njogon jalaki. Gbaso ka geleya folo do file nin ye.

An b'a kɔɔsi k'a ye bi ko mɔɔɔ caama b'a fe ka furu, ani ka kanuya sɔɔ gbaso kɔɔ. Matigi b'a fɔ an ye ko kojugu donna o jɛɔɔɔɔɔɔ diima nin sen fe, ani o nana ni bɔne ni kelew ye.

Matigi ko: «*A bɛna ke I kuntigi ye.*» An bɛ koketaw min yera bi, Matigi bɛ o de ko fɔɔra. Tuma dɔ furu bɛ yeɛema ka ke fanga koo ye, fɔɔ cɛɛ n'a muso cɛ, kelen b'a fe ka kuntigiya sɔɔ kelen kan. Sani an k'an yere labila ka di ɔɔɔɔ ma, k'a demɛ walisa a ka nisɔndiya, an tɛ o ke, bɛɛ kelen kelen b'a fe ka tɔɔ sɔɔ a tɔkelen na ni fanga ye, wala ni keguya ye, walisa k'a kelenna nafa sɔɔ.

Dɔw yere b'u yere ke kuntigiw ye, ani ka u musow mine I ko jɔnw wala baarakedenw. K'asɔɔ o tɛ bɛn ni Ala ye furu sigi cogo min na.

3. Kelew min bɛ bangi gbasow kɔɔ bi, ni cɛɛw de ye o dabɔbagaw ye

Geɛyaw min bɛ sɔɔ gbasow kɔɔ, tuma caama cɛɛw de b'a fe ka kuntigiya sigi muso la. Dɔw bɛ kuma gɛɛnw fili muso ma, wala ka fariya muso kun na. Nka a bɛ se fana ko musow dɔ bɛ kuntigiya mine cɛɛw la. A ka ke cogo o cogo, kelew min bɛ gbasow kɔɔ bi, o kelew b'a yira ko cɛɛ ni muso cɛ, dɔ b'a fe k'a kelen nafa ɔɔni, a t'a fe ka tɔkelen nin demɛ, wala k'a dafa.

Gbaso caama fe, u delila o la. Nka kunangoya ye min ye, o ye ko a ka ɔɔɔ ka kojugu ke a furu ɔɔɔɔɔ, a tun ka kan

k'o min kanu. O cogo la, tɔɔɔ caama be bangi gbaso kɔɔɔ dogo la, o mɔɔɔ fila ka benbaliya fe.

A kunadiya ye min ye fana, furuw bee le te kojugu wala bɔne kɔɔɔ. Furumaw dɔw be lagafiya la ka teme dɔw kan, ani dɔw be gere Ala ka sago ma caama. O n'a taa bee furu min dafara pewu pewu, o te yen, k'amasɔɔ juguya be bee kelen kelen ka dusukun na, ani o juguya de be an nɔni ko an ka kuntigiya ke an furu nɔɔɔ kan.

Ni nin gelaya nɔɔɔ bi sɔɔ i ka gbaso kɔɔɔ: an bena ladili jumɛn le d'i ma? Jigi b'i fe tugu wa ?

4. Yesu de kera an jigi numa ye

Sura min bena tugu, an bena ladili di. O la, an be se ka kuma jigi koo la, damine kitabu ye min di an ma, k'amasɔɔ Ala ye danga kumaw minw bee fo, duba kumaw fana be sɔɔ a kɔɔɔ.

Saa min ye Adama ni Awa nige, Ala y'a fo o saa ye ko :

«Muso bena denw min bangi, olugu na i kunkolo nɔɔɔ, ani ele bena cin a sen tɔntɔnli la.» (Damine kitabu 3 :15)

An be nafli ke nin haya la, Adamadenw bee de benna sutana ka fanga kɔɔ, nka Matigi ye nin layidu ta ko : mɔɔɔ do bena nan ka see sɔɔ o ninjugu nin kan.

O koo lo Yesu Kirisita y'a dafa, ka see sɔɔ sutana kan gbegebeyiri kan, ani minw daara a tɔɔ la, a be olugu hɔɔɔnya.

Yesu fana be se k'an deme walisa an ka celabeni soro an ka jengngoya la ni o ye furu ye. Kitabu kumana furu sifa min koo la, Yesu be se k'an deme walisa an ka hetaga soro o furu la ka kene ni Kitabu ye min fo.

Yesu nana nin dije kono, min faani lo ni juguya ye, Yesu tun kera o kanuya heyirabaga ye. Yesu ye baara min bee ke dugukolo kan, an ya ye ko a tun be mogow bee le kanu. A ye o kanuya yira tuma min na a yelala gbengbeyiri kan walisa k'an kumabo.

Furu kono, hongo kanuya ani kanu min ye layoro taa ye, o fila bee be ye, nka an mako be min na ka lon, o ye kanuya ye min Kirisita kera heyirala ye, kanuya min ba to i be ban i yere la, ka juguya bo i kono, ani ka i yere di i furu hongo ma, walisa k'ale deme a ka he, o ye a numa ye. Gbaso ka geleya te se ka henebo ka ban nan ma Kirisita ka kanuya cogo ta, k'amasoro ale kelen de ba yira an na cogo min na an ka kan k'an muso wala an ce kanu.

3

Tilenbaliya min be sɔɔɔ furu kɔɔɔ

An be se ka geɛya caama kunben an ka gbaso kɔɔɔ jurumu kɔɔɔɔ, o min be diɛ kɔɔɔ ani a be an ka ɛɛɛɛɛɛɛɛ kɔɔɔ. Jurumu min ka jugu, an bɛna kuma o dɔ koo la. O jurumu be se ka furu caama cɛn ani ka dusukun caama jogin. O jurumu tɔɔɔ ko tilenbaliya furu kɔɔɔ, wala an be se k'ɔ jurumu wele fana ko jatɔya.

1. Jatɔya man di Ala ye

Ni u ko jatɔya, o ye cɛɛ wala muso min be sii ni muso wɛɛɛ ye, wala cɛɛ wɛɛɛ ye, k'asɔɔɔ a furu cɛɛ wala a furu muso tɛ.

O koo haramulen be Ala ɛkɔɔɔ.

An be o tana sɔɔɔ sariya Musa ka sariya seɛɛ kɔɔɔ. Sariya wolonfilanan y'a fɔ ko:

«I kana jatɔya kɛ.» (Exode 20:14)

O sariya kumaw tun diira Isirayeli siya ma, nka fan wɛɛɛ fɛ, o sariya be Matigi ka miirili de yira o min diira Adamadenw bɛɛ ma.

Kitabu kuturu nin bɛɛ ra, sɔɔɔri sii ma kɛ nin sariya nin la, Yesu yɛɛ tagara ɛɛ ka jatɔya koo kɛɛ, hali yɛɛ k'a fɔ ko nige, wala ka sama muso nɔfɛ, wala miiri min be se ka mɔɔɔ bila jatɔya la. An ka Matiyo kitabu kalan ɛɛɛɛɛɛɛɛ:

«Aw y'a men, a fɔra ko: "I kana kakalaya ke." Ayiwa, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ye muso file k'a nɔa bɔ a fe, o tigi ye kakalaya ke a dusu la n'o muso ye ka ban.» (Matiyo 5:27-28)

An ka bi tile la, mɔɔɔ caama be ye, u te nin jurumu baa nin jati, ani a kunangoya ye min ye, diɲe faara ni jatɔya koo gbansan ye.

Mɔɔɔ caama be yen, u taa lon ko jatɔya ma ɲi. Ani u be mɔɔɔ weɛwe jaa geleya jatɔya koo la, ani u be miiri ko u ka ko kelenw ka ɲi. K'asɔɔ Kitabu ye jatɔya koo bali, k'amasɔɔ a be gbasow halaki.

Kitabu be kuma jatɔya koo la cogo caama fe, sariya ye jatɔya koo bali, nka i n'a fɔ mɔɔɔ caama te sariya kuma jati, Kitabu be mɔɔɔw hakili jigi geleya min b'e nan jatɔya koo kɔfe.

O la, Ntalen Kitabu be jatɔya koo yira ko o ye hakitanya ye, o ye kɛwalen ye min an be se k'a fɔ ko fatɔya koo de don. An ka yɔɔɔ dɔ kalan Ntalen kitabu la:

«Bari kakalamuso dalakuma ka di I ko lii. A ka fɔta nugunin be I ko tulu. Nka a ka koo laban ka kunan kosɔɔɔ. A ka fari I ko muru daa fila. Abe taga ni mɔɔɔ ye saya yɔɔɔ la. A be se lahara. Aw yɔɔɔ ka janjan musololon na, aw kana gwere a ka soo daa la, janko aw barika kana yeɛma mɔɔɔ weɛ fe, aw sii tile kana don mɔɔɔ hinebali bolo. Lonan dɔw

kana aw bololafenw ke u yere ta ye. Aw ka baara nafa kana ke mɔɔ wɛɛ ta ye, janko aw kana to ka nɔnan a laban na, aw fanga n'aw barika banwaati la.»

(Ntalen 5:1-3 ka se 5 ma, ani 8 ka se 11 ma)

Nin yɔɔ be jatɔya yira ko mɔɔ beɛ ka kan ka boli jatɔya ne cogo beɛ la.

O koo ye tiɛ ye wa? Mɔɔ min be jatɔya ke bi, a be a yere bilara farati jumɛ la?

2. Jatɔya ka kunkanko

Ntalenw b'a fo ko jatɔya lili ye tɔɔ kunama ni dimi farima ye.

Koo min m'an daga, ni mɔɔ do be o ke dogo la, o tigi ka cogo be yeɛma; a be galon tige ka tiɛ datugu, ani o be nan ni dusukasi ni tɔɔ ye o tigi ma.

Ni o jatɔya koo nanan bo keɛ kan, keɛ minsew be damine, ani o keɛw be fariya tuma do. Ben min tun be sɔɔ cɛɛ n'a muso, wala muso n'a cɛɛ cɛ, o be cɛn, ani u fila te la neɔɔn na tugu, a laban, furu faran be nan, ani tɔɔ caama werew be fara o kan.

O la, hali ni mɔɔ caama be jatɔya ke, min ye a keɛbaga ye, tuma do o tigi kɔɔfoɔni be a teriw wala a lamini mɔɔwo fe, katuguni jatɔya ye malobaliya koo de ye.

O cogo la fana, o tigi be farati la, katuguni a be se ka SIDA bana ta, ka teme a ka jeniya caama ni fe. Ni aw ya kolosi, aw bena a ye ko o bana ye halakili caama ke a gerefe, ani o koo ka kan ka ke siranya ye, walisa aw ka ban jatoya la. Ntalen kitabu ye o farati koo nunu bee fo, nka a be kuma farati were la fana min ka jugu tugu.

3. Jatoya koo be saya lase mago ma

Ntalen kitabu be kuma jatoya koo la, ko a be mago faga. Ciden Poli ya fo ko ce wala muso min be jatoya ke :

«Minw be o koo nunu njogon ke, olugu tena don sankolo masaya la fewu.» (Galatikaw 5:21)

Ka nin bo o la, an ba fo ko jatoya koo man di Ala ye, ani min bee be jatoya ke, olugu tena niyoro soro Ala ka lahidu la, u tena Ala nedaa ye, ani u tena don sankolo Masaya la.

4. Koo min be mago bila jatoyala

Lasomili kuma min bee kera, ani farati koo min be jatoya koo la, hali k'asoro mago dow be tulogeleya ke ka taa ne o la. A folb taa ye min ye, nige min be mago sama jatoya ka fan fe, o ka jugu, k'a soro magow te cogo njini ka u yere sama ka mabo o la, wala ka u yere mine.

Ani an tun ya fo ko mago caama be geleya kunben u ka gbaso kono. O magow jigitigelen don, u tun be min makonona, u ma o soro, u ma wasa. Ka o to o wasabaliya la, u be miiri ko u bena cogo were do soro yoro were la.

Ƙεε koo ni fariya ye mɔɔɔ caama barika ban u ka gbasow ƙɔɔɔ, o mɔɔɔ sifa, u mana cogo fitini dɔ sɔɔɔ u ηεƙɔɔɔ dɔɔɔɔ, u bε u yεε di cε wεrεw ma, ka miiri ko u bεna sɔɔɔli ƙε o ηamɔɔɔ cεε wala o ηamɔɔɔ muso fε, ka tεmε u ka furu cεεw wala ka furu musow fε. O jεηɔɔɔɔɔɔ kura nunu ye fuu ye, u bε u yεε de lafili la.

O la, an bε se k'a fɔ ko fεn min bε mɔɔɔ bila jatɔya la, o ye ko o cεε wala o muso bε bolila gεleya dɔ la, ka se ka fεn ηuma minεbali minε.

Fεnw min bε mɔɔɔw bila jatɔya la, o ka caa, ηa an m'a kan ka dεn o la k'a fɔ ko o de y'a to an don na jatɔya la. Jatɔya bε taa ni an ye tunu yɔɔɔ la, ani a bε Ala dusu kasi kosebε, o min y'an dan ni kun wεrε ye. Jatɔya tε se ka foyi ηεnεbɔ, nka a bε kunko wεrε de daabɔ yɔɔɔ wεrε la.

Ni jatɔya ma ƙε fεrε ye ka se ka gbasow ka kunkow ηεnεbɔ, wala ka kunko wεrεw dɔw ηεnεbɔ, yala fεrε wεrε bε se ka sɔɔɔ tugu wa?

5. Kirista ka kanuya

Sani an ka boli gbaso ka gεleyaw ηε, an ka kan ka cogo ηini ka u lalaga, ka an ka kanuya caaya gbaso ƙɔɔɔ.

O la, an ka kan ka Kirista ka kanuya ηɔɔɔɔ le ladege. O kanuya nin tε juguya dɔɔɔ, nka a bε cogo bεε ηini k'a ƙɔɔɔɔma ƙε a mɔɔɔ ηɔɔɔɔ ye.

Krista ka kanuya ye kanuya dafalen ye. Yesu tɛ ban a ka mɔɔw la, hali n'an y'a jigi tige tuma dɔ, a tɛ ban an nan. Ka keɲɛ ni o kanuya numan nin ye, anw ka kan k'an ka cɛɛw wala an ka musow kanu hali ni geleya be cogo o cogo.

Kanuya numa, tɛ farifaga ke tuma min na geleya be ye, geleya wagati la, a be cogo beɛ niini ka se ka fɛɛɛ sɔɔ o la, walisa beɛ ka nafa sɔɔ.

=====

4 Barokeɲɔɲɔnya

Fɔɔ ka na se yan ma, an ye kalan sɔɔ ka nɛsin Matigi ka laɲini ye min ye furu kɔɔ, ani a b'a fe an ka nɛsin fan min fe furu kɔɔ. An y'a famu ko jurumu kɔɔn, a ka gelen Adamaden ma ka se ka Matigi ka laɲini dafa: K'asɔɔ min kera kunangoya ye, o ye ko an be kunben ni geleyaw ye furu kɔɔ. O kɔ, an kumana ka taa jatɔya koo fan fe furu kɔɔ, kelew min be se ka sɔɔ furu kɔɔ, fɔɔ k'an nɔni k'an don jatɔya kɔɔ, ani an y'a famu fana ko jatɔya koo be Matigi nɛsisi kosebe. Ani ko minw beɛ be jatɔya ke, olugu sii nin yɔɔ tɛ Matigi ka layiduw la.

Sisan an b'an nɛsin fen wɛɛ ma furu kɔɔ min ye barokeɲɔɲɔnya ye.

N'an ko barokeɲɔɲɔnya, nafabaa b'a la. K'amasɔɔ n'an b'a fe ka ɲɔɲɔnya ɲuma ɔɔ anw ni ɲɔɲɔn ce, wajibi don ko an ka baro ke n'an furu muso wala an furu ceɛ ye. Geleya caama min be ɔɔ furu kɔɔ, u beɛ bɔra barokebaliya fe, ani ni o geleyaw be taga ɲe, o be geleya werew lawuli min ka jugu ni folo taw ye.

1. Ala ka kuma

Kitabu be ladiliw dɔw di, nka an bɛna dɔw kalan ka bɔ Yakuba ka kitabu kɔɔ, o min ye Yesu ka balimake ye. Lasɔmili kumaw do:

«O cogo la mɔɔɔ nɛnkun ye farikolo ɔɔɔ fitinin ye, nka a be kobaw fo ka a yere bonya. Tasuma fitinin file, nka a be tasuma tugu tuba la de ! Nɛnkun ye tasuma ye, diɲe falen juguya la, o ye nɛnkun de ye. A sigilen be an farikolo ɔɔɔw cema, a be farikolo beɛ nɔɔɔ. a be tasuma tugu an ka kow beɛ la, a manalen be ka bɔ jahanama la. Kungo kɔɔ sen naanima fenw beɛ, ani kɔɔɔw ni fen fofotaw ani ji la fenw, alu beɛ be kolo, u kolola Hadamadenw fe. Nka nɛnkun kɔni, mɔɔɔ si te se ko kolo. Fen jugu kolobali ye nɛnkun de ye. A falen be mɔɔɔfaga baga la. An be Matigi an Fa tanu ni nɛnkun ye. Mɔɔɔ minnu dara Ala bisigi la, an be olu danga ni nɛnkun ye fana. Tanuli ni dangali kuma fila beɛ be bɔ da kelen na. Ne balimaw, o te ben de!»

(Yakuba 3: 5 ka se 6 ma, ani 7 ka se 10 ma)

Nin kumaw b'a yira ko nenkun ye fen jugu de ye.

A b'a yira ko an be kumaw min fo o be se ka kojugu ke mogo la ka teme fariya koo kan. An be kuma kise min fili ka di mogo ma, an to suma folo, o kuma kise be se ka mogo mandimi, ka halakili ke, ka kunkankoo gelew lase i ma. Nka nin yoro kalani b'a yira an na ko an ka kumaw fe, an be se ka kojuma caama ke, hali n'a ya soro an be a kokana de ke.

Nka ni Yakuba be kumana nenkun koo la, a be mun le fura?

A be galon kumaw de bura kenema, ani nenili, korfoli, ni koniyali kumaw, ni fariya kumaw, ni mafiyali kumaw, ni yeleboli, negoya kumaw, ni dimiya kumaw. Nin cogo nin bee be mogo jogin, ka i mogo rogona jigi tige ani ka jengonya cen.

2. Kuma juguw be min ke gbaso kono

N'an furula, a ka mogo ka rogona fiye ni rogona ka dese yoro don, ani an nige ka teli ka bo rogona na. O la sa, n'an be here la an ka jengonya juma kono, tuma do an m'an teli k'an ka nenkun kolosi n'an ka furu rogona ye, k'asoro an te son k'o ke mogo were la.

O cogo la lo an b'e kuma gelenw ni kuma juguw fo k'a di an kanuba ma. Ayiwa, ni a dun toora ten, o furumaw be se ka ke geleya la teliya la, ani ka se furu faran yere ma.

Nezirala do file, min b'an deme n'a ya soro ko n'an benna barokebaliya ka jan na. An ye kewalen caama do yira ka ban

min be kuma cogo jugu yira, nka an be segi o dɔw kan : Yala an be kuma an ka musow wala an ka cɛɛw fe i n'a fo baarakedenw wala jonw, wala i n'a fo u kera denw wala begen ye wa ? Yala an be songo an ka musow la, wala an ka cɛɛ kan, wala ka jalakili bin u kan, wala ka to k'u ka fiyew yira tuma beɛ wa?

N'a be o cogo la, la a ra ko baroke cogo juguya donna ka ban. Ani aw b'i se k'a lon cogo di ko baroke cogo jugu donna aw ce ? O ye tuma min na sosoli ni kelew nana ke fariya koow ye. Wala tuma min na an ka furu muso te son k'a ka konona koo fo tugu, katuguni a y'a ye ko ale mandimina, wala u te ale ka kuma famu tugu, wala ko ale ka kuma jatini te tugu.

An be se ka barokekonjuma njini cogo di ? O ye n'an be kitabu kalan, o min b'an kalan kanuya njuma cogo la. Kuma njuma be mogo nisondiya, ani an ka kan k'an yere njininga ko : yala ne ye min fo, wala ne b'a fe ka min fo, n'a bena mogo demɛ?

An be se ka baroke cogo jugu kele cogo di ? Ani ne be se ka barokecogo njuma don cogo di? Yala Kitabu kumana o koo la wa?

3. Barokecogonjuma

Ni baro diima be e n'i mogo njogon ce, o be ke sababu ye k'a nisondiya. Baro diima sababu la, an be se ka do barika lakuraya, k'a jija, an be se k'an muso wala an cee mako ne. An ka segi sisan ka nan Yakuba ka bataki kan an temena min na sisan, k'amasoro a be ladili njumaw di:

«N badenw, aw minw koo ka di ne ye, aw k'a lɔn kosɔbe ko mɔɔɔ kelen kelen bɛɛ ka kan ka lamenni ke ka ŋa, nka a kana teliya ka kuma, a kana dimi joona.» (Yakuba 1:19)

An ka kan ka lɔ ka an ka muso wala an ka cɛɛ lame, janko ka famuli sɔɔ, ani n'an b'a fe ka kuma, an k'an ka kuma kise suma fɔlɔ ka sɔɔ ka kuma.

Nka i ka ke tiŋɛ fɔbaga ye; tuma bɛɛ la, fɛn dɔ bɛna sɔɔ, min bɛna cɛɛ ni muso ka kuma fɔn ŋɔɔɔnna.

Ni koo dɔ sera, cɛɛ wala muso man kan ka boli sigi ka fɔ ŋɛ. An k'an hakili jigi baro min tɛmɛna: cogo jumɛn lo an bɛ se ka barokɛbaliya keɛ gbaso kɔɔɔ?

Gɛɛya o gɛɛya wala kunko o kunko ŋɛfɛ, an k'an hakili jigi Yakuba ka kuma la.

A ko: «aw k'a lɔn kosɔbe ko mɔɔɔ kelen kelen bɛɛ ka kan ka lamenni ke ka ŋa, nka a kana teliya ka kuma, a kana dimi joona.»

Tuma min na an dusu bɔɔra, o wagati la, a ka gɛɛ ka nin ladilikan bila baara la, k'amasɔɔ o wagati la dimi, de bɛ ŋaafɛ, o la i tise ka i yɛɛ minɛ.

An k'an hakili jigi koo saba la.

A fɔɔ taa, ni kunko deni dɔ dabɔra, an kana to a bɛ kɔɔ, aw ka ŋɛŋini a la yɔɔ ni kelen. N'an teliyara a ma ten, a b'an demɛ ka kuma a koo la ni hakili sigi ye, ni ŋɛsuma ye, ani an bɛ se ka Yakuba ka kumaw bila kɛwale la.

A filanan, ni gɛɛya dɔ nanan ni kɛɛ ye, wala fariya koo, wala kuma juguw fɔɔra, a ka fisa an ka wagati benni dɔ kɔɔ, ni bɛɛ kelen kelen labeni lo k'a tɔŋɔɔŋɔŋ lame, ani ka miiri a tɔŋɔɔŋɔŋ ka gɛɛyaw la tuma min na, an bɛ sɔɔ ka kuma.

A laban, min ye danaba taa ye, Ninsenu b'a fɛ ka denw kɛ a ka ŋɛnemaya la, ani o denw ka Kirisita ka cogo yira, ni o dɔ ye yɛɛminɛli ye.

5 Gbaso min bɛ jɛŋɔɔŋɔŋya ŋuma la, Ala bɛ nafa don o la

An ka yɔɔ dɔ kalan ka bɔ Wajulikɛla ka kitabu la, o min sɛbɛra ka bɔ Masakɛ Solomani fɛ. An b'a ye a sura naanina la ko:

«Mɔɔɔ fila ka fisa mɔɔɔ kelen ye, bari tɔɔ b'u ka baara la kosɔbɛ. N'u dɔ benna, kelen bɛ kelen demɛ ka wili. Nka mɔɔɔ min b'a kelen na, bɔnɛ y'o ta ye. N'a benna; filanan t'a la k'a demɛ. Ni mɔɔɔ

fila lara ηϱϱϱϱ fε, u fari bε gwan. Ni mϱϱϱ lar'a kelen, a fari bena gwan cogo di? Mϱϱϱ kelen te se mϱϱϱ min kϱϱϱ, n'u kera fila, u bena se a kϱϱϱ. Ni jurukise danna ni gaari saba ye, fanga b'a la koseβε.» (Wajulikela 4:9 ka se 12 ma)

1. Furu ka nafa ye min ye

A fϱϱ taa ye min ye, an b'an hakili jigi furu ka tϱϱϱϱ la. Ka ηϱϱϱϱϱϱ mϱϱϱ fila, o ka fisa ni mϱϱϱ kelen ye, a nafa dϱϱϱϱ te kanuya koo wala ka hakili falen, wala layϱϱϱ koo dϱϱϱϱ ye, nka n'aw kera mϱϱϱ fila ye, dϱ bε fara aw ka barika kan.

Gbaso mϱϱϱϱ min tagama cogo ka ηi koseβε, u bε se k'u ka baaraw tilan, ani u bεε kelen kelen bε u seko ke ka koo caama dafa u ka ηϱϱϱϱϱϱ la. Miiriya bε u bεε kelen kelen fε ka ηϱϱϱϱ dεmε, ka ηϱϱϱϱ lawuli dεsεya ni kϱϱϱϱϱϱ ani benni tuma la. A ce kaηin koseβε ka ye ko mϱϱϱ fila bε bolo di ηϱϱϱϱ ma ka ηϱϱϱϱ jaa geleya.

Furu sigira bεε ka nafa kama. Geleyaw min bε se ka furu goya, an kumana o koo la ka ban, ani an ye fεεrεw waala min bε se ka ke o furu so ka fura ye. O de y'a to an ye nin yϱϱϱ kalan, k'amasϱϱϱ kalan ηuma nafama dϱ dogolen bε a kϱϱϱ.

2. Ni Ala kera mϱϱϱ sabana ye furuso min na

Haya laban bε i n'a fϱ ntafen do. A ko: «*Ni jurukise danna ni gaari saba ye, o tigeli man di.*» (Wajulikela 4 : 12)

An y'a men ka ban ko an barika ka bon n'an be mɔɔɔ fila, nka nin talen b'a yira ko n'an be mɔɔɔ saba, an be ke ni barika baa ye. Aw delila ka cogo ɲini ko aw be jurukise saba tige wa. A tige m'an nɔɔɔ de, o te wa? Ayiwa, an k'an yere ɲininga mɔɔɔ sabana ye jon de ye.

Mɔɔɔ caama be miiri ko Ala de ye mɔɔɔ sabana ye. O ye tiɲe ye ko n'an ye Ala fara an ka furu koo la, an ka furu be ɲe.

Ayiwa minw furula ka ban olugu ka geleya ye jume ye?

Ni Ala be u cema, A bena u deme ka u ka geleyaw ɲenabo, ani ka feere nɔɔɔmaw di u ma.

Ayiwa, an ka kan ka mun de ke walisa ka Ala bila an ka ɲenemaya kɔɔɔ?

A folb taa ye min ye, an be se k'a fo ko gbaso kɔɔɔ, Cee n'a muso, u fila bee be ni danaya sebe ye Yesu Kirisita la. Mɔɔɔ te se ka Matigi bila a ka ɲenemaya kun na, n'a te ni danaya sebe ye.

Ni a fra ko ka danaya sebe sɔɔɔ Yesu Kirisita la, o kɔɔɔ ko di?

N'an be ni danaya ye Yesu la, o ye k'a don ko Yesu kera an ka Matigi n'an kisibaga ye. Danaya barika la, kisili sɔɔɔla Kirisita la, danaya barika la, an lara a la ko Yesu saara gbengbeyiri kan ani a kununa, anw hɔɔɔyara dibi fanga la, an be jurumu yafa sɔɔɔ, ani o cogo la lo, an be se ka Ala don ani ka taama ɲeɲɔɔyara n'A ye.

N'an be jo a la ko Yesu ye an ka Matigi ye, an be sira dira a ma ko a k'an ka ηεηεmaya ηεmine ani k'a ka kuntigiya sigi a kan.

Furumaw minw ye danaba sebew ye, olugu be se ka Matigi Yesu ladon cogo jumε?

3. Delili ka ninyɔɔ ye min ye

Fen nafamaba ye min ye, o ye ko furuniw ka wagati caama ta ηɔɔn fe, ka delili ke, ani ka kitabu kalan. O wagatiw minw u b'a ta ηɔɔnfe Matigi ka ηεkɔɔ, be u barika boηε ani ka u ke kelen u ka lon o lon taama la. Ka fara o kan a be u deme ka se ka geleyaw kunben ni barika ye ηɔɔnfe.

Delili fe, an be baro ke n'an Faa Ala ye. An be se k'an ka jurumu koo fo A ye, an ka barikantanya, ani ka yafali ni demeli ani fanga ηini A fe. Delili fe an be se k'an ka lanjinitaa fo A ye, ko A k'an ke ceε ηumaw ni muso ηumaw ye, ani ka muyuli ni hakilitigiya d'an ma. An be se ka delili ke an ka muso wala an ka ceε ye, o ye cogo ye min b'a yira ko an b'an ka muso wala an ka ceε kanu.

4. Kitabu kalan ka nafa ye min ye

N'an be delili kera, an be kumana ni Matigi ye, ani n'an be Kitabu kalanna, an be lameni kera Matigi fe ko A ka kuma an fe. Danabaw beε min beε ko Yesu ye u ka Matigi ye, kitabu lameni kɔngɔn be o tigiw la. Ani an be se ka Yesu lame ka bo kitabu kalan fe. O cogo la lo Ala b'a yere yira an na, ani A be a ka miirili yira an na ani A ka sago.

Ka Kitabu kalan, o te nin ye ka lɔniya sɔɔ dɔɔn. An be min kalana a kɔɔ, fɔɔ an k'a bila baara la. O cogo la, Matigi be se ka kuntigiya ta an ka nɛnemaya la. N'an be kitabu kalan n'an ka muso ye nɔɔn fe, Matigi be nɛmineli ta an ka gbaso kɔɔ, k'an kalan ani k'an ladi.

Ani n'an be kitabu kalan nɔɔn fe, an be Matigi ka kanuya bonya ye, ani anw be o cogo ta ka se ka Matigi bonya.

Matigi ye A ka kanuya min yira Kitabu kɔɔ, o be se k'an demɛ k'an ka cogo yelemɛ an ka muso wala an ka cɛɛ fan fe.

5. An ka Yesu cogo ta

Matigi be an famu ani A be makari bɛɛ ma. I ka gɛleya mana ke cogo o cogo, Matigi b'a fe ka koɔuma ke i ye tuma bɛɛ, kewale la ani kuma la. Ale le kɛra nɛyirala nɔuma ye bi an bɛɛ fe. O cogo la, an ka kan ka ban fen nɛnijugu sifa bɛɛ ma, ani k'an ka muso wala an ka cɛɛ minɛ ka nɛ.

An k'an hakili jigi a la ko Yesu tun labeni lo tuma bɛɛ k'a ka kalandenw ka fililiw yafa u ma. K'asɔɔ furu kɔɔ, an ka kan ka yafali dege tuma bɛɛ. N'an be nɛnemayara ni mɔɔɔ dɔ ye, a ka nɔɔ k'o tigi ka fililiw ye. O la, an be an nɛdaa cogo jumɛ le yira ? A ka nɔɔ ka dimi, ka jalakili ke, k'o tigi mafɛnɛya. O wagati la, n'an y'an hakili to Yesu ka kanuya la, an ka kan k'an ka cogo yelemɛ. An ka kan ka muyuli ni yafali dege Krista fe, ani kuma nɔumaw min be se k'an mɔɔɔ nɔɔn demɛ ka yelemɛni don a ka nɛnemaya la. An kana kiri ben a kan, wala k'a dɔɔya.

A file an be se ka kalan min sɔɔ ka bɔ Krista ka kanuya la, ani cogo min na an ka kan k'a ka kalan bila kewale la an ka gbaso kɔɔ.

O la sa, an ka wagati caama ta n'an ka furu muso ye Matigi ŋɛkɔɔ, ani ka l'ara ko delili ni kitabu kalan bɛna an demɛ ka den caama ke ka nɔɔɔ da Matigi tɔɔ kan. Ani o bɛna ke sababu ye an ka furu be ke i n'a fɔ jurukise saba min koo fɔɔra kitabu la, o min tige ka gɛɛn.

=====

6 Musow ka yɛɛmajigilenya koo

An bɛna kitabu yɔɔ dɔ file min be kumana furu koo la ko : Cɛɛw ka u ka musow kanu, ani musow ka u yɛɛ majigi u cɛɛw ye. Nin yɔɔ kalani bɛna ke sura fila, ani an bɛna damine ni lasɔmili min diira musow ma, ko u k'u yɛɛ majigi u cɛɛw ye.

Kalan nafama lo, katuguni tuma dɔ, mɔɔɔw t'a famu, ani a be nan ni damatɛɛ koo ani ŋɔɔɔn minekojugu ye.

An ka o yɔɔ kalan fɔɔ, Ciden Poli de ye nin bataki sebe k'o di Efezikaw ma, a sura duuru haya mukan ni kelen, ka se bisaba ma:

«Krista ḡasiran kɔɔɔn, aw k'aw yere majigi ḡɔɔɔn ye. O la, musow aw k'aw yere majigi aw cɛɛw ye, i n'a fɔ aw b'a ke Matgi ye cogo min na. Bari cɛɛ le y'a ka muso kuntigi ye, i n'a fɔ Krista ye a ka jama kuntigi ye cogo min na, min y'a farisogo ye, a kera min kisibaga ye. Krista ka jama b'a yere majigi Krista ye cogo mina, o cogo kelen na, muso ka kan k'a yere majigi a cɛɛ ye koo bɛɛ la. Cɛɛw, aw k'aw k'aw ka musow kanu, i n'a fɔ Krista ye a ka jama kanu cogo min na, fɔɔ k'a nii di a kɔɔɔn, waasa k'a saniya batizeli barika la jii kɔɔɔn ni kuma ye, a ka jama dafanin ka sɔɔɔ a yere ḡakɔɔɔ, nɔɔ si kana ye a kan, ni kurukuruyɔɔɔ ani dɛsɛyɔɔɔ si kana ye a la. A b'a fɛ a ka jama ka ke a ḡanaman ye, jalakiyɔɔɔ kana sɔɔɔ a la. O cogo kelen na, cɛɛw ka kan k'u ka musow kanu I n'a fɔ u yere farisogo. Cɛɛ min b'a ka muso kanu, o tigi b'a yere le kanu, bari mɔɔɔ si t'a yere kɔɔniya fewu, nka a b'a yere balo ani k'a yere mara ka ḡa, I n'a fɔ Krista b'a ka jama ke cogo min na, bari an ye Krista farisogo yɔɔɔ dɔ ye.»

1. Damatɛmɛ koo

An b'a kɔɔɔsi k'a ye ko cɛɛw de ka teli ka kuntigiya ta musow kan. Ni farisogo fanga lo, u tɛmena musow kan, o dɔɔɔn tɛ, diḡɛ ka koo ni landa ka doni ye u dɛrɛ ka u bila koo caama ke la. O cogo la, nin haya la min b'a fɔ ko ko: «Muso k'a yere majigi cɛɛ ye fɛn bɛɛ la», cɛɛw bɛ tintin o la k'u ka fanga digi musow kan. Cɛɛw dɔw bɛ miiri k'u musow ka kan ka u

kamine fiɲɛɔya la, ani u b'u bila jɔnya la. K'asɔɔ, Matigi ye muso dilan kun min na, o tɛ bɛn n'o ye.

Minekojuguya ka kan ka dabila gbasow kɔɔɔ ani yɔɔɔ bɛɛ la. K'asɔɔ Matigi y'a fɔ ko muso k'a yɛɛ majigi a cɛɛ ye. An bɛ se ka ni kuma famu cogo di?

2. Majigilenya

Nafa b'ala an k'a bila an kun na ko Ciden Poli y'a fɔ ko, muso ka kan ka majigi a cɛɛ ye i n'a fɔ Egilizi majigira Krista ye cogo min na. Ayiwa, an ka kan k'an yɛɛ ɲininga ko: yala Krista ye Kuntigi ye min bɛ ni fariya ye wa? Mɔɔɔ min jigi bɛ Krista kan, a bɛ o tigilamɔɔɔ jati di le? A b'a ka kuntigiya yira o tigi la ni fanga ye ani ka to k'a ka jama tɔɔɔn wa?

Nin ɲinigali nunu bɛɛ la, jaabili ye ayi de ye. Krista tɛ a kanubagaw tɔɔɔn. Krista fani lo makari ani hine la. Krista ka kuntigiya tɛ mɔɔɔ ɲɔɲɔɲɔɲɔ, nka a bɛ mɔɔɔ lawuli le, A tɛ tɔɔɔ ɲini, nka A bɛ baara kɛ mɔɔɔ ye, k'a kanubagaw dɛmɛ.

Ni Yesu bɛ sira yira an na A ka kitabu kɔɔɔ, n'A bɛ ladili ni cifɔlenw di an ma ko an ka u labato, o ye ko a b'an ka hɛɛ de fɛ.

Majigilenya Matigi Yesu fan fɛ, o b'an fa kanuya la, ani an ka koo b'a dusu la, o tɛ fiɲɛɔya majigilenya ye, wala degun bɛ min na I n'a fɔ an bɛ kuntigi farima dɔ kɔɔɔ. An bɛ kanmineli kɛra Yesu la, katuguni an b'a dɔɔn ko a ka kuma ye hakilitigiya kuma de ye, ani A ka kuma bɛ ɲɛɲɛmaya di.

K'asɔɔ, n'an bɛ mɔɔ farima de kanminɛna, an t'a kɛ n'an dusu bɛɛ ye, katuguni an b'a kɛra a nɛsiran kɔɔn.

K'an yɛɛ majigi Yesu ye, a bɛ suma ni sagaden min bɛ tugu sagagɛna kɔ. O sagaden bɛ tugu sagagɛna kɔ hali siranya t'a minɛ, hali ni sira nin fani lo ni gɛɛyaw ye. Kamasɔɔ o sagaden b'a lon ko a gɛnbaga bɛna taga ni ale ye jii caama yɔɔ ani dumuni caama bɛ sɔɔ yɔɔ min na.

An kumana jɛɔɔɔnya min bɛ Egilizi ni Yesu cɛ, nka cogo jumɛ don an bɛ se k'o miiriliw bila baara la an ka gbaso kɔɔ?

3. Yesu kɛra nɛyirala nɛma ye cɛɛw fɛ

Yɔɔ kalani bɛ kuma Cɛɛw ni musow bɛɛ le fɛ. O yɔɔ kalani b'a fɔ an ye ko cɛɛ le ye «*muso kuntigi ye*». O la, cɛɛ ka kan k'a yɛɛ nɛniga ko: «ni ne ye kuntigi ye, ne ka kɛwalen ka kan ka kɛ di le?»

A jaabili bɛ sɔɔ yɔɔ min an y'a kalan ka tɛmɛ: A ka kan ka Yesu cogo ta, Ale min ye Egilizi kanu. O cogo la, a ka kan k'a muso kanu. O cogo la, a bɛna nɔɔɔya muso fɛ k'a yɛɛ majigi ani ka tugu a cɛɛ kɔ, ani k'a kanminɛ, n'a y'a sɔɔ ko cɛɛ ye a yɛɛ yira ko a kɛra kuntigi ye min b'a muso kanu. Kamasɔɔ muso bɛ se k'a jigi la a cɛɛ kan, ani ka l'ara ko a cɛɛ bɛ ale ka hɛɛ nɛnina, ani a cɛɛ bɛ janto ale la ni hakilitigiya ye. O la, a bɛna diya muso ye k'a yɛɛ majigi a cɛɛ ye, ani a b'a fɛ ka siniɛsigi labɛn n'a cɛɛ ye.

An kumana sisan cɛw fan fɛ, olugu min bɛ sɔn ka tugu kitabu ka fɔta kɔ ka u yɛrɛ kɛ kuntigi nɔma ye, nka ni cɛɛ ma se k'ɔ kɛ, mun le bɛ nan? Cɛw min bɛ ban kitabu ka ladili kan ma, ani u bɛ taga nɛ ka u musow tɔɔɔ, mun bɛ se ka se o kɔfɛ?

4. Musow minw minɛko juguyara

A fɔɔ taa, cɛw min bɛ tɔɔɔ la u musow kan, an bɛna kuma o la. Kunangoya ye min ye, o cɛɛ suguw bɛ ban ladiliw ma, u tɛ sɔn ka koɔɔma kɛ, u sigi bɛ gɛɛɛya, u bɛ fariya ka fara a kan, ani u bɛ musow karaba k'u ka majigi olugu ye fanga la. O musow bɛ sɔn o cɛɛ suguw taa ma diyagoya la, walisa juguma kana se u ma.

Nka ni cɛɛ ye a muso wajibiya ka ban Ala ka cifɔlenw na, mun le ka kan ka kɛ?

Kitabu b'a fɔ an ye ko an ka kan ka Ala kan le minɛ ka tɛmɛ adamaden taa kan. Ni mɔɔɔ ye I karaba ko I ka Ala kan bila, sira bɛ an fɛ ka ban o tigi ka sago la. O n'a taa bɛɛ, an b'a lɔn ko a ka gɛɛɛn ka ban cɛɛ dusu tigi ka sago ma o min bɛ a muso karaba ka sɔn a taa ma.

Ka kɛnɛn ni nin cogo ye, Yesu bɛ jigi jumɛ di an ma wa?

Kitabu b'a fɔ an ye ko an k'an jigi la Yesu kan, n'A ka wagati sera, a bɛna o tigiw ka dusu yɛɛɛma, wala ka o gɛɛɛya bɔ I kun.

Musow min tɔɔɔni lo, ni cogo be u fe, u ka demeli jini danamɔɔɔw fe, a be se ka ke mɔɔɔ ye gbaso kɔɔɔ, wala jekulu dɔ kɔɔɔ. O musow nunu jɔɔɔn mako be demeli la, ani k'u barika lakuraya, u mako be ladili la, ani an labeni ka kan ka sɔɔɔ tuma min na u be weleli lase an ma.

An b'a ye tuma caama ko o musow nunu be u kelenna u ka tɔɔɔ kɔɔɔ, ani demɛbaga te u fe. Nka Matigi ye Sebagaya beɛ tigi ye, makari tigi lo, a be hine, A jaa be mɔɔɔ tɔɔɔlenw ka doni girima na. Ni Matigi ka wagati sera, minw muɔuni be tɔɔɔ kɔɔɔ k'a makɔɔɔ, A bena nan ka olugu demɛ.

=====

7 Cɛɛw ka kanuya

An temena kalan min na, an sinsinna kitabu yɔɔɔ dɔ kan min be kuma furu koo la, min be kumana cɛɛw fe ko u k'u musow kanu, ani ko musow ka majigi u cɛɛw ye. An miirila musow ka majigilenya koo la u cɛɛw fe, Sisan an bena kuma cɛɛw ka kanuya koo la, u ka kan k'u musow kanu cogo min na. O la, an ka kitabu yɔɔɔ dɔ kalan, Poli ye seɛɛ min ci ka di Efezikaw ma. Sura 5 :21 ka se 30 ma:

«Krista jasiran kɔɔɔn, aw k'aw yere majigi jɔɔɔn ye. O la, musow aw k'aw yere majigi aw cɛɛw ye,

i n'a fɔ aw b'a ke Matgi ye cogo min na. Bari cɛɛ le y'a ka muso kuntigi ye, i n'a fɔ Krista ye a ka jama kuntgi ye cogo min na, min y'a farisogo ye, a kera min kisibaga ye. Krista ka jama b'a yere majigi Krista ye cogo mina, o cogo kelen na, muso ka kan k'a yere majigi a cɛɛ ye koo bɛɛ la. Cɛɛw, aw k'aw k'aw ka musow kanu, i n'a fɔ Krista ye a ka jama kanu cogo min na, fɔɔ k'a nii di a kɔɔɔn, waasa k'a saniya batizeli barika la jii kɔɔɔ ni kuma ye, a ka jama dafanin ka sɔɔɔ a yere ηakɔɔɔ, nɔɔ si kana ye a kan, ni kurukuruyɔɔɔ ani deseyɔɔɔ si kana ye a la. A b'a fe a ka jama ka ke a ηanaman ye, jalakiyɔɔɔ kana sɔɔɔ a la. O cogo kelen na, cɛɛw ka kan k'u ka musow kanu I n'a fɔ u yere farisogo. Cɛɛ min b'a ka muso kanu, o tigi b'a yere le kanu, bari mɔɔɔ si t'a yere kɔɔniya fewu, nka a b'a yere balo ani k'a yere mara ka ηa, I n'a fɔ Krista b'a ka jama ke cogo min na, bari an ye Krista farisogo yɔɔɔ dɔ ye.»

1. Cɛɛ le ye muso kuntigi ye

An be fen folɔ min kɔɔɔsi k'a ye, o ye ko cɛɛ de ye muso kuntigi ye. O kɔɔɔ ko gbaso ka ηataga doni be ale de kun.

Nka o naa taa bɛɛ, hali ni luu ka kunko ye ale taa de ye, an m'an kan ka ηine ko jurumu donna u ka ηenemaya kɔɔɔ, ani o be se ka ke sababu ye u be koo dɔ ke min man daga, ani Matigi ye baara min kalifa u ma, u be dese o la.

Ñeyirala dɔ file nin ye. N’l kera lutigi ye, l ka kan ka janto l muso n’l denw la, k’o sigi cogo ka ŋi, ani u bɛ ninsɔndiya kɔɔɔ. Nka, tuma dɔ an b’a ye ko cɛɛw bɛ kuntigiya kɛ u musow la ni fanga. Tuma dɔ u b’u muso kɛ l n’a fɔ jɔnw, ani u b’a fɛ ko muso de ka fɛn bɛɛ kɛ. O mɔɔɔ mine cogo nunu bɛɛ ye juguya de ye, ani o bɔɔra jurumu la, o min bɛ koɟuma yɛɛma ka kɛ kojugu ye.

Matigi y’an dan ko an ka koɟuma de kɛ. A ye bolow di an ma, an bɛ se k’o ta ka fɛn caama kɛ. An bɛ se k’an ka tigɛw ta ka dumuni kɛ, ka bonw lɔ, ani ka minan caama dilan n’o ye... O cogo la fana, an bi se k’o bolo kelen kelen nunu ta ka kojugu kɛ n’a ye; ka mɔɔɔw bugo, ka soŋeli kɛ, ani ka halakili kɛ. A bɛ o cogo kelen na ni nɛnkun ye fana. An bɛ se ka kumaw dɔw fɔ min bɛ digi mɔɔɔ la, an bɛ se fana ka galon tigɛ, wala ka mɔɔɔw bila ŋɔɔɔna. Nka nin koo bɛɛ la, Ala ye fɛn ŋuma d’an ma, nka n’an ma kɔɔsili kɛ, an b’a ta ka baara jugu kɛ n’a ye. Koɟuma de yɛɛmana ka kɛ kojugu ye, ani o ye jurumu ye.

Gbaso kɔɔɔ, Ala ye kuntigiya di cɛɛ ma, ani a ye fanga d’a ma ka se k’a koo bɛɛ kɛ.

Ala ye o bila sen kan, gbaso ka se ka ŋɛn, katuguni gbaso mɔɔɔw mako bɛ nisonɔndiya, ani k’a ye ko jigi bɛ u fɛ siniŋɛsigi la. Nka cɛɛw dɔw bɛ yen, olugu bɛ u lɔyɔɔɔ bila, ani u bɛ yɛɛman ka kɛ tɔɔɔɔ ni sigɛn ye lumɔɔɔw ma u ka juguya kɔɔɔɔ.

Ani I n'a fɔ cɛɛw dɔw b'a fɛ ka u ka lɔyɔɔw bila, o de kɛra sababu ye ciden Poli y'a ye ko nafa b'ala ka nin ladili kan di u ma: «*Cɛɛw bɛɛ ka u musow kanu*». Ani a bɛ segi o kuma kelen kan siŋɔŋɔn caama, ka se k'a nafa yira.

2. Cɛɛ ka kan k'a muso kanu

Yɔɔ kalanta b'an ŋɛsin fan fila ma.

Yɔɔ kalanta fɔlɔra, a fɔɔra ko an k'an janto an ka musow la, I n'a fɔ an bɛ janto an yɛɛ ka farisogo la cogo min na. A ka nɔŋɔ kɔsɛbɛ ka miiri I yɛɛ ka koo la, wala I yɛɛ ka nafa koo la. Nka furu kɔɔɔ, sigi koŋuma, an ka muso la wala an ka cɛɛ ka ninsɔndiya, an ka miiri bɛɛ ka kan ka sama o nɔɔfɛ.

Lasɔmili filanan b'an hakili jigi Yesu Krista ka kanuya la. A ye Egilizi kanu cogo min na, o ka kan ka kɛ ŋɛyirali ye an fɛ. I n'a fɔ Krista, cɛɛ ka kan k'a muso kanu.

Poli b'an hakili jigi ko Krista de ye kuntigi ye, Ale de ye egilizi kuntigi ye, an k'an hakili jigi nin na ko Krista de kɛra kuntigi ye, ani Ale de bɛ egilizi ŋɛminɛ n'a ka makari ni tigɛlabilali ye. Egilizi ka ŋɛtaga b'a dusu la, A bɛ janto a la. Min b'a fɛ ka kɛ kuntigi ŋuma ye a ka gbaso kɔɔɔ, Krista de ye ŋɛyirali ŋuma ye.

An fana bɛ se ka Krista ka kanuya cogo ta. Krista ye kantigi ye a ka kanuya la an fan fɛ cogo min na, anw fana ka kan ka to kantigiya la k'an ka musow kanu Krista ka demeli barika la. I n'a fɔ Krista labeni lo ka yafa an ka fililiw ma cogo min

na, an fana ka kan ka laben ka yafa an ka musow wala an ka cɛɛw ka fililiw la fana.

Tiɲɛ lo ko an ka gbasow kɔɔɔ, an bɛ gɛɛɣaw kunben tuma dɔ, min ye kɛɛw ni benbaliyaw, nka an labenni ka kan ka sɔɔɔ ka o ban. Tuma dɔ, an wajibiyalen don ka don koo dɔ la, tuma dɔ u b'an mandimi ni kuma dɔ ye, wala an ka muso ka kɛwale wala an ka cɛɛ ka kɛwale b'an mandimi, nka o bɛɛ la, an ka kan ka o wagati gɛɛɛnw nunu mine cogo dɔn, ani ka jija walisa dɔ kana fara an ka kunaya kan. N'an ye fariya ɲaa yira, o bɛ dɔ le fara gbaso ka kunko de kan.

K'asɔɔɔ n'an ye Krista ka kanuya cogo ta, an bɛ wagati gɛɛɛnw nunu cɛɛɣɛ ɲɔɣɔma na, ani k'a la a la ko Yesu bena an demɛ ka yafali kɛ, ani k'an ka furu muso wala an ka furu cɛɛ kanu hali n'a mana kɛ cogo o cogo.

3. Yafali kɔɔɔ

Ni Yesu y'a fɔ ko ale bɛ yafa an ma, o kɔɔɔ ko a bɛ yafa an ma pewu, ani k'an jati I n'a fɔ an ma deli ka jurumu kɛ, I n'a fɔ an ma deli k'A hake ta.

Ayiwa n'I muso wala I cɛɛ ye I hake ta, I cogo bɛ kɛ cogo di? N'I ma kɔɔɔsili kɛ, a ka ɲɔɣɔ I fɛ ka cogo kɔɔɔ ta ka koow juguya, nka n'I yafara I furu muso wala I furu cɛɛ ma, n'an tagara ɲɛ ka menni kɛ a fɛ, k'a kanu ani ka muyuli sɔɔɔ a ka fan fɛ, an bɛ kɛ I n'a fɔ a ma deli k'an hake ta ka ye.

Nka yafali ka se ka dafa, min filila, o tigi ka kan ka yafa daari njinin, ani ka cogo njinin ka yeɓmani don a ka kecogo la.

4. A laban

Nin sura fila min an tilara a la ten, an ye kalan sɔɔ ko cɛɛ ka kan k'a muso kanu, ani muso ka kan k'a majigi a cɛɛ ye. U fila bɛɛ ka kan ka janto njɔɔn ka fetaw la, walisa ninsɔndiya ka boɗa. Nka geɓeyaw bɛ se ka sɔɔ, an tɛ o sɔsɔ gbaso kɔnɔ k'a o cogo njuma nin bila farati la. An ye njeyirali di ko n'o koo fana sera, an ka Krista ka kanuya cogo ta. O ye ko bɛɛ k'a toɗɔɗɔn ka hɛɛ yaala, nka n'a kera ko furumaw fila la, ni kelen t'a fɛ ka yafali kɛ, an bɛ kɛ cogo di? An bɛna o de waleya sisan.

=====

8 Furu faran

Kitabu ye min fɔ ka taa furu fan fɛ, an bɛ o de fɔɔra, ko an ka jija ka o fɔta labato, furu cɛɛ wala furu muso bɛ se ka geɓeya sɔɔ, nka ladilliw dɔ diira, wala cɛlabeni cogo ka se ka o geɓeyaw nɔɔɔya.

Bi furu caama bɛ laban ka faran, nka mun na o koo bɛ kɛ?

1. Furumaw ka geɓeyaw

An y'a famu ka ban ko geɓeya caama bɛ se ka nan furu sow kɔnɔ. Ni fɛɛɛ ma sɔɔ o geɓeyaw la, farali bɛ se ka don o furu

ƆƆƆ ni o furu muso ƆƆ. O cogo la, ni u fila la kelen tilenni tɛ, wala ni u dɔ ka fari a tonɔngɔn ma, ayiwa o furu ka teli ka faran.

Kabini furu sigira, gbaso mɔgɔw ye o gɛɛyɔw nɔngɔn kunbɛn. Nka jamanaw bɛɛ n'u ka sariya lo furu faran ka fan fɛ. Bi, jamana caama na, ka se ka furu sɛbɛ sɔrɔ famaw fɛ o ka nɔgɔ kɔsɛbɛ. O de y'a to furuso caama na, ni gɛɛyɔw bɛ yen, sani u ka fɛɛrɛ nini ka nɔngɔn famu, u b'a ye ko furu sɛbɛ faran koo ka teli. Ani u bɛ o fan nɔgɔma ta. O de ye kunangoya ye.

Nka Kitabu ko di furu sa ka fan fɛ?

2. Kitabu ye min fɔ furu faran koo fan fɛ

Matigi tɛmɛna cira Malasi fɛ ka fɔ ko:

«Furu sa, o man di ne ye.» (Malasi 2 :16)

Cira Malasi tun bɛ kumana fɛn min koo la, an ka o sigɛsigɛ fɔɔ. Malasi ka wagati la, Isirayɛlidenw tun samana jamana wɛrɛw musow nɔfɛ. O cogo la, caama tun bɛ u ka furu faran ka se ka furu ni jamana wɛrɛw musow ye, o de tun bɛ u lase furu faran ma. K'a sɔrɔ, Ala bɛ sira di furu faran ma, n'a sɔrɔla ko dɔ minɛna jatɔya fɛ, nka a ma sira di jatɔw ma ko u ka furu faran.

Mɔgɔ minw bɛ don nigijugu fɛ ani ka u ka furu faran, o man di Ala ye. N'a sɔɔla ko dɔ b'a fɛ ka ban a ka furu muso wala a ka furu cɛɛ ma, ka se ka dɔ wɛɛ ta.

Ani an bɛ se k'a fɔ ko furu faran ka gon Ala ye cogo caama fɛ.

A fɔlɔ taa ye min ye, Ala ye furu siri cɛɛ ni muso ka hɛɛ kama, furu faran bɛ o lahidu cɛn. Ala ye cɛɛ ni muso dan, walisa u ka nɛnɛmaya nɔgɔn fɛ, ka kɛ kantigiw ye ni nɔgɔn cɛ fɔɔ saya ka u faran. A file, n'a y'a sɔɔ i ye fɛn dɔ dilan n'i bolow ye, ani mɔgɔ dɔ nana tugun ka o cɛn, ani ka ben yɛlɛko la. I nɛɛ bɛna sisi kɔsɛbɛ. Ala de ye furu siri, nka cɛɛw ni musow ka furu faran nana o cɛn pewu.

O cogo la, kɛcogo minw bɛɛ bɛ se ka nan ni furu faran ye, o man di Ala ye. Malasi ka wagati la, n'a y'a sɔɔ ko cɛɛw tun ma kɛ tilenbaliw ye, furu faran tun tɛna sɔɔ.

An bɛ se k'a fɔ ko furu sa o furu sa, a kunko bɔɔra bɛnbaliya la gbaso kɔɔ, kamasɔɔ, mɔgɔ juguw ka juguya le bɛ furu muso ni furu cɛ ka bɛn cɛn.

Fɛn sabana bɛ yen min b'a to furu sa m'an di Ala ye.

Furu sa man di Ala ye, katuguni minw ka furu sara, olugu bɛ to tɔɔɔ la. Furu sa bɛ dimi kɔsɛbɛ, a bɛ digi furu sa bagaw yɛɛ la, o dɔɔɔn tɛ, a bɛ denmɛnsɛnw tɔɔɔ kɔsɛbɛ. U b'a ye ko mɔgɔw banna u la, u bɛ u kelenna, dɔw yɛɛ bɛ kɛ ni dɛsɛ ye wari koo fan fɛ, balo koo bɛ geleya u ma, dɔw bɛ maloya

ni dɔɔya sɔɔ ka bɔ u ka gbaso mɔɔw fɛ wala u ka siya mɔɔw fɛ.

Furu sa man di Ala ye, nka miniw ka furu sara, olugu koo ka di Ala ye wa ?

Jurumu m'an di Ala ye, kojugu ka jugu Ala ɲɛnkɔɔ, nka a bɛ makari ani A bɛ hine jurumuto la, ani min bɛ kojugu kɛ. Fɛn caama wɛrɛw bɛ yen, min bɛ mɔɔ bila furu faran na.

3. Geleya min bɛ nan ni furu sa ye

Dɔw bɛ u ka furu faran ka kun kɛ geleya dɔw ye, min bɛ tiɲɛn di u ma. K'asɔɔ dɔw taa tɛ o ye.

Kitabu bɛ sira di furu faran ma ka kun kɛ mun ye ?

Ŋiningali gɛlɛn file nin ye. A fɔɔ taa ye min ye, Ala ye sira di cɛɛw ma ko u ka furu faran ka kun kɛ u ka juguya kɔɔɔn. Mɔɔ ka kan ka furu sa jati I ko furumaw minw bɛ geleya baa cɛtigera u ka furu kɔɔ, ani ko fɛrɛ sifaw bɛɛ yalana ka dɛɛ.

Ka kɛɲɛn ni kitabu ka fɔtaɛ ye, geleya min bɛ se ka nan, ani mɔɔ bɛ furu sa koo fɔ, o ye jatɔya koo dɔɔɔn de ye. An bɛ se ka min fara a kan, o ye ko ni furu cɛɛ wala furu muso bana luu ma pewu, ani layɔɔ koo tɛ u ni ɲɔɔɔn cɛ tugu, o la, an bɛ se k'a fɔ ko geleyaw min b'a to Kitabu bɛ sɔɔn furu sa ma, o sera a danna.

An ka segi ka nan mɔɔ min ka furu sara, Ala bɛ mun fɔ olugu ye?

4. Jurumukela ka kan ka nimisi

Ni u ko furu sa, a be mogo caama fe I ko tagama cogo jugu de nanan ni o ye, minw ka furu sara, Ala b'a ninin olugu fe ko u ka nimisi u ka kewalenw la. Jurumu o jurumu min be nan ni furu sa ye, ni o m'an di Ala ye, minw be nimisa u ka kewalenw la, Ala be yafali di olugu ma, n'a y'a soro ko u nimisara u ka kewalen ma tiye la, ani n'u ye u jigi la Yesu Krista kan. O la, Ala be jigi kura di miniw y'a latige ka u ka cogo yelama.

5. Muso min ka furu sara, Matigi ye o tigi ka demebaga ye

Minw be furu sa sira kan, aw min be torola aw ka furu ce ka juguya fe, aw ye aw jigi la Ala kan. Aw bena ye cogo min na Matigi be janto a ka mogow la. Wagati gelenw cema, Matigi be yen ka se k'a ka demeliw di, ani k'a denw bila sira ka u don nenemaya njuma koro.

Minw ka furu sara, tuma do u b'a ye ko mogow banna olugu la. A be geleya u ma tuma do ka la mogo la. An b'o jaa geleya ko u k'u jigi la Ala kan, Ale min te ban mogo la badaa. An be se k'an jigi la Matigi kan ani ka A ke an sinsin yoro ye.

6. Kitabu be min fo furu koo la

Kitabu be min fo ka taa furu koo ni furu sa koo la, an k'an hakili jigi o la.

Yesu fe, furu kera fen senuma ye, o la, an ka kan k'an ka sekoo be ke k'a mara. Minw be furu sa yera i n'a fo feere lo u y'a soro ka bo koo la, an b'a fo olugu ye ko:

Aw ye jija ka aw ka geleyaw ηenebo ka keηen ni kalan min
dira aw ma ka bo yoro kalantaw min kalanna Kitabu kono.

N'aw mako b'ala a be se ka weeleli ke Pastar KAMBOU

Félix fe:

Telefoni: + 226 76 03 19 06

Watts up: + 226 70 81 82 80

Email: fxkambou@gmail.com